

Juridisch jaaroverzicht gemeente Overbetuwe 2019

De gemeente neemt jaarlijks talloze beslissingen. Helaas is niet altijd iedereen hier tevreden mee. Dan is er de mogelijkheid om bezwaar in te dienen of naar de rechter te gaan. Ook bij niet tijdig beslissen heeft de burger een middel: hij kan een ingebrekestelling sturen. Door handelen of nalaten van de gemeente kan schade ontstaan. Dan wordt de gemeente aansprakelijk gesteld. De uitkomst van deze procedures zeggen iets over de kwaliteit van besluiten en van de zorgplicht waar de gemeente voor staat bij het uitvoeren van haar uitgebreide takenpakket.

Bezwaarprocedures

Overzicht bezwaren

	primaire besluiten*	afgehandelde bezwaren	ingetrokken	formeel behandeld	gegrond/ gedeeltelijk gegrond	gemiddelde afhandelingsstijd formele procedure
Kamer I (sociale zaken)	7393	88	24	64	19	14 weken
Kamer II (ruimte en overige zaken)	922	28	6	22	7	15 weken
Kamer III (personele zaken)		2	2	0	0	-
totalen		118	32	86	26	

* Bezwaren tegen belastingaanslagen worden niet door de commissie beoordeeld en zijn in het overzicht niet meegenomen

Bijzonderheden

Ten opzichte van 2018 zijn er meer gegrondverklaringen. Voor een deel komt dit doordat er meerdere inwoners bezwaar maakten tegen één omgevingsvergunning(Kamer II) en doordat in Kamer I meerdere bezwaren waren gebaseerd op de interpretatie van één grondslag voor meerdere beschikkingen in één casus. Overigens kan het college gemotiveerd afwijken van het advies van de bezwarencommissie. De uiteindelijke beslissing op bezwaar kan een enkele maal dan ook anders uitvallen.

De Andere Aanpak

Waar mogelijk passen we pre-mediation (de Andere Aanpak) toe bij bezwaren. In een gesprek staat een oplossing centraal, voor zover er beleidsvrijheid is. Niet alle bezwaren lenen zich voor de Andere Aanpak. Handhavingsbesluiten bijvoorbeeld, of politiek gevoelige besluiten. Van het totaal afgehandelde bezwaren in 2019 is 27% ingetrokken: 27% in Kamer I , 21% in Kamer II en beide bezwaren in Kamer III. In de meeste gevallen worden bezwaren ingetrokken nadat begrip is ontstaan voor het besluit. Bij ongeveer een derde van de intrekkingen is het besluit herzien, of zijn onderdelen in het besluit gewijzigd.

Redenen voor gegrondverklaring:

Redenen zijn divers, de commissie oordeelt in veel gevallen dat onvoldoende onderzoek is verricht, belangen onvoldoende zijn afgewogen of er is een verschil in interpretatie over bijvoorbeeld een wettelijke grondslag voor een beslissing over bijstand.

Bezwaren over omgevingsvergunningen en de participatiewet zijn in aantal het grootst.

Ingebrekestellingen

Ingebrekestellingen:

Als de gemeente niet tijdig beslist op een aanvraag, kan de aanvrager de gemeente in gebreke stellen. Als hierna binnen 14 dagen geen besluit wordt genomen, dan is de gemeente een dwangsom verschuldigd tot een maximum van € 1.260,00. In 2019 ontvingen we er 38. Dit zijn er 20 meer dan vorig jaar. 36 zijn afgehandeld in 2019. Er zijn twee dwangsommen betaald.

15 maal is alsnog binnen 14 dagen een besluit genomen, waarmee betaling van een dwangsom is voorkomen. Het betrof 11 aanvragen op het gebied van het Sociaal Domein. Tijdige verdaging van de beslistermijn had deze ingebrekestellingen kunnen voorkomen.

Overzicht afgehandelde ingebrekestellingen

intrekking	1
betrof geen aanvraag/ n.v.t	8
besluit al genomen	7
beslistermijn nog niet om	3
alsnog binnen 2 weken besluit	15
toegewezen	2
totaal	36

Aansprakelijkstellingen

In 2019 zijn 88 aansprakelijkstellingen afgehandeld, waarvan 18 in 2018 waren ontvangen. 31 aansprakelijkstellingen zijn erkend. 17 aansprakelijkstellingen zijn doorverwezen naar aannemers die werkzaamheden uitvoeren voor de gemeente in de openbare ruimte. 7 aansprakelijkstellingen waren op 31 december 2019 nog in behandeling.

Schades boven de €2.500,- en letselschades worden door de verzekeraar afgehandeld. In 2019 waren dit er 16. Drie van deze aansprakelijkstellingen zijn erkend.

Termijnen afhandeling

Schades die we zelf behandelen worden over het algemeen binnen 8 weken afgehandeld. Schadeclaims die naar de verzekeraar gaan nemen vaak langere tijd in beslag, met name door de inschakeling van rechtsbijstands-verzekeraars en/of experts en de lange looptijd van letselschades.

Top 3 aansprakelijkstellingen:

1. Werkzaamheden in de openbare ruimte
2. Gebrekkig wegdek/trottoir
3. Openbaar groen

Klachten

In 2019 zijn 39 klachten ontvangen, ruim een kwart minder dan het jaar er voor. De meeste klachten worden ontvangen door de teams die veel contact met het publiek hebben: Sociaal domein, Buitenruimte en vastgoed en Publiekszaken. De klachten gaan vooral over communicatie en het handelen of de houding van de ambtenaar. Bij de meeste klachten wordt pre-mediation (de Andere Aanpak) toegepast. De betreffende teammanager nodigt degene die de klacht heeft ingediend uit tot een gesprek over de klacht. In de meeste gevallen leidt dit tot een oplossing. Een uitspraak over gegrondheid van een klacht blijft dan achterwege. Van de afgehandelde klachten zijn vier klachten gegrond verklaard. De klachten speelden in verschillende teams.

Klachten worden zo veel mogelijk informeel afgehandeld

Rechtszaken in 2019

Zaken in behandeling		civiel	VoVo*	Beroep	Hoger beroep	Totaal	Waarvan nog in behandeling
bestuursrecht	handhaving		2		2	4	
	omgevingsvergunning		2	2	1	5	2
	bestemmingsplannen		1	2		3	1
	WOZ waarde			20	1	21	7
	overige belastingen/ leges			1		1	
	Participatiewet		1	9	1	11	6
	WMO			1		1	
civiel	aansprakelijkstelling	3				3	2
	aanbesteding					0	
	overig	1				1	
	Totaal	4	6	35	5	50	18

* voorlopige voorziening

Behandelde zaken in 2019 bestuursrecht

Beroep	
ingetrokken	5
niet gegrond	9
(deels) gegrond	8*

Hoger beroep	
niet gegrond	2
(deels) gegrond	1

Voorlopige voorz.	
niet ontvankelijk	1
afgewezen	3
toegewezen	
ingetrokken	1

*betreft 6 beroepszaken tegen de WOZ waarde

Weinig beroepszaken werden gegrond verklaard

Vorderingen in civiele schadezaken tegen de gemeente werden alle afgewezen.

Conclusies

Bezwaar en beroep

In verhouding tot de grote hoeveelheid besluiten die de gemeente ieder jaar neemt is het aantal bezwaren en daarop volgende beroepen laag. Ten opzichte van de afgelopen twee jaar werden er in 2019 meer bezwaarschriften ingediend. Voor een deel betrof het meerdere bezwaarschriften in één casus (Kamer I) of meerdere bezwaarschriften tegen één omgevingsvergunning (Kamer II)..

Met een besluit kunnen grote individuele belangen gemoeid zijn. Bezwaar indienen is een mogelijkheid om meer gehoor te krijgen voor die belangen. Wanneer een bezwaar zich hiervoor leent, wordt in gesprek gegaan met de bezwaarmaker. Sinds we de Andere Aanpak toepassen ligt het aantal ingetrokken bezwaren jaarlijks rond de 30%, met in een enkel jaar een uitschieter naar boven. 2019 was wat dat betreft een gemiddeld jaar.

Bij de Andere Aanpak wordt het besluit in ongeveer een kwart van de gevallen heroverwogen en aangepast. Een belangrijke andere reden voor intrekking is begrip voor het besluit naar aanleiding van het gevoerde gesprek.

In relatie tot het aantal primaire besluiten worden de meeste bezwaren ingediend tegen besluiten over bijstand en omgevingsvergunningen.

Weinig ingediende bezwaren en beroepen worden gegrond verklaard. De gemeente heeft vaak beleidsvrijheid. Besluiten moeten echter wel goed worden voorbereid, er moet voldoende onderzoek worden gedaan, individueel en algemeen belang moet worden afgewogen. De motivering van een besluit moet in orde zijn. Er is altijd verbetering mogelijk. Uit de beoordelingen door de bezwarencommissie en de rechter is echter te concluderen dat de kwaliteit van besluiten over het algemeen voldoende is.

Aanbevelingen van de bezwaarschriftencommissie

De commissie doet geen specifieke aanbevelingen over de kwaliteit van besluiten. Zij doet wel de aanbeveling aan het college om in de beslissing op bezwaar naast de formeel juridische beoordeling ook aandacht te schenken aan de individuele omstandigheden van het geval, met name bij ongegrond verklaarde bezwaarschriften over bijstand. De commissie geeft hierover vaak “overwegingen ten overvloede” bij haar advies. Het betreft dan bijvoorbeeld actief informeren over andere sociale voorzieningen of ambtshalve toetsen of de bezwaarmaker hiervoor in aanmerking komt.

Ingebrekestellingen

Bij 40% van de ingebrekestellingen zien we dat alsnog binnen twee weken een besluit is genomen. Dit speelde met name in team Sociaal Domein. Bewaken van beslistermijnen en, als besluitvorming wat langer duurt, tijdig verdagen van de beslistermijn, blijft een punt van aandacht.

Aansprakelijkstellingen

Het aantal aansprakelijkstellingen ligt in lijn met vorige jaren. Veel terechte aansprakelijkstellingen komen voort uit werkzaamheden bij projecten en werkzaamheden in de openbare ruimte. Gebreken aan de weg zijn ook regelmatig grond voor terechte claims. De gemeente is als wegbeheerder aansprakelijk voor letsel/schade als gevolg van gebreken. Tot nu toe zijn er slechts kleine schadebedragen geclaimd. Het totale bedrag aan schade uitkeringen was in 2019 de helft van dat in 2018. Ook letselschadeclaims hebben tot nu toe niet tot een hoge schade uitkering geleid. In 2019 zijn geen vorderingen door de rechter toegewezen.

Klachten

In 2019 zijn een kwart minder klachten ontvangen dan in 2018. Veel klachten worden informeel opgelost in een gesprek met degene die de klacht heeft ingediend. Vaak is de communicatie met de inwoner aanleiding geweest om een klacht in te dienen. Aandacht voor tijdige en duidelijke communicatie blijft belangrijk.